

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **A. Š.**, zast. Mgr. MUDr. Janou Kollrossovou, advokátkou, se sídlem náměstí Republiky 202/28, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 11. 2020, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 1. 2022, č. j. 16 Ad 5/2021-143,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :**I. Přehled dosavadního řízení**

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeném rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 7. 2020, č. j. X (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla snížena výše invalidního důchodu žalobkyně pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně dle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „ZDP“). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město ze dne 27. 5. 2020 totiž žalobkyně již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, přičemž současně byla uznána invalidní pro invaliditu druhého stupně.

[2] Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že i po přezkumu posudkový lékař žalované hodnotil zdravotní postižení žalobkyně shodně s prvoinstančním posouzením podle [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), s mírou poklesu pracovní schopnosti 60 %. Zdravotní stav žalobkyně je již delší dobu stabilizován a žalobkyně je schopna pracovat s určitým omezením v oboru, pro který je vzdělána či pro něj má příslušnou praxi.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, v níž namítla, že žalovaná chybně posoudila její zdravotní stav, který odpovídá stavu, pro který by jí měl být přiznán invalidní důchod třetího stupně. Žalobkyně má více zdravotních omezení, která jsou podstatně závažnější, než jak vyplývá ze závěru posudku. Posudková komise se vůbec nevyřádala s tím, jak funkčně zasahují jednotlivá zdravotní omezení do denního života žalobkyně a do toho, jak a co je schopna žalobkyně zvládat. Zdravotní omezení snižují výkonnost organismu podstatně větším způsobem než je 60 %, a to o 70 % a více. Zapojení žalobkyně do pracovního procesu je nemožné, limitace vyplývající ze zdravotních omezení je velmi značná. Nedošlo k žádnému zlepšení jejího zdravotního stavu, když následky [obsahuje citlivé údaje]. U žalobkyně je přítomen i [obsahuje citlivé údaje]. Posudek žádným způsobem nezohledňuje [obsahuje citlivé údaje]. Co se týká postižení jater, není žalobkyně schopna vyjádřit se k tomu, zda se nejedná o zvlášť těžkou poruchu dle [obsahuje citlivé údaje]. Při stanovení míry poklesu je nutno zhodnotit funkční kapacitu [obsahuje citlivé údaje], což nebylo provedeno.

[4] Výkon denních aktivit žalobkyně je těžce omezen, přičemž komise nemůže přihlížet k tomu, jaká je etiologie zdravotních problémů, když je zcela zřejmé, že se mohlo jednat pouze o kompenzaci jejího psychického stavu. Napadené rozhodnutí povede k dekompenzaci psychického stavu, který je možné podřadit [obsahuje citlivé údaje]. Tímto se pak posudek rovněž vůbec nezabýval. Celkově je možné zdravotní stav a pokles výkonnosti žalobkyně podřadit pod kapitolu [obsahuje citlivé údaje]. Žalovaná pochybila, když sama konstatovala, že [obsahuje citlivé údaje].

[5] Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť posudek o invaliditě vypracovaný lékařem ČSSZ ze dne 2. 11. 2020 nebyl právní zástupkyní žalobkyně zaslán, což je závažná procesní chyba, která způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Argumentace napadeného rozhodnutí je zcela nepřipadná, žalovaná vůbec nevysvětluje, z čeho vychází při rozhodnutí o tom, jak je ovlivněn život a schopnost zvládat jednotlivé denní povinnosti žalobkyně, ani z čeho usuzuje, že by mohla pracovat jako účetní s uvedenými diagnózami a problémy, či z čeho usuzuje, že došlo k tomu, že si žalobkyně na situaci zvykla. Žalovaná sice cituje v rozhodnutí na s. 7 podmínky hodnocení, konkrétně však pro daný případ žádný rozbor neprovádí. Jestliže je zdravotní stav žalobkyně označován za křehký, vede to k závěru, že stav není stabilizovaný, tedy nedá se říct, že by pracovní činnost nevedla ke zhoršení zdravotního stavu. Je zřejmé, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a je namístě tuto horní hranici zvýšit o 10 procentních bodů, jak uvádí § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity.

[6] Krajský soud v Plzni shora nadepsaným rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí I. stupně. S ohledem na argumentaci žalobkyně doplnil dokazování o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni (dále též „PK MPSV“) ze dne 18. 8. 2021 a ze dne 19. 11. 2020. V prvně uvedeném posudku PK MPSV konstatovala, že k datu 20. 11. 2020 nelze provést validní posouzení zdravotního stavu z důvodu chybějící zdravotní dokumentace vztážené k dosavadní invalidizující diagnóze. V rámci kontrolní lékařské prohlídky 26. 5. 2020 i v rámci návazného námitkového řízení nebyl doložen žádný odborný nález objektivizující funkční stav z hlediska invalidizující diagnózy a tento neobsahovala ani dokumentace praktického lékaře. Žalobkyně byla proto vyzvána k osobní účasti na posudkovém jednání PK MPSV dne 28. 5. 2021 s nutností doložení [obsahuje citlivé údaje] vyšetření vztáženého k rozhodnému datu, následně doložila požadované vyšetření, ovšem ze dne 4. 5. 2021. Toto však nelze při posouzení zdravotního stavu žalobkyně ke dni napadeného rozhodnutí zohlednit, neboť úkolem odvolacího orgánu není zpětná dedukce tíže invalidizujícího postižení z nálezů časově nekorrespondujících s datem rozhodnutí, nýbrž posouzení na základě

pokračování

v dané době podkladových odborných nálezů, toto však nelze v případě žalobkyně provést. PK MPSV tak byla na základě doloženého vyšetření ze dne 4. 5. 2021 schopna posoudit aktuální zdravotní stav žalobkyně, avšak nebyla schopna posoudit jej k datu napadeného rozhodnutí, tj. 20. 11. 2020.

[7] Z následně vypracovaného posudku ze dne 19. 11. 2021 vyplývá, že posudková komise vyhodnotila skutečnosti, jež vedly k požadavku na doplnění posudku a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru ze dne 18. 8. 2021. Dále konstatovala, že v rámci kontrolních lékařských prohlídek je úkolem posudkového lékaře zhodnotit invalidizující diagnózu, v tomto případě [obsahuje citlivé údaje]. Pokud není odborný nález k dispozici, je povinností OSSZ chybějící vyšetření vyžádat. V rámci KLP 26. 5. 2020 i v rámci návazného námitkového řízení nebyl doložen žádný odborný nález objektivizující funkční stav z hlediska invalidizující diagnózy. Byly doloženy jiné nálezy, vztažené k jiným chorobám, ovšem invalidizující diagnóza nebyla objektivizována žádným lékařským nálezem. PK MPSV si vyžádala dokumentaci praktického lékaře, potřebné vyšetření obsahující recentní ultrazvukové vyšetření [obsahuje citlivé údaje] a laboratorní výsledky umožňující výpočet funkčního stavu [obsahuje citlivé údaje] nebylo v této dokumentaci obsaženo. Žalobkyně byla vyzvána k osobní účasti na posudkovém jednání PK MPSV dne 28. 5. 2021. Tato se k jednání dostavila, doložila požadované vyšetření ovšem ze dne 4. 5. 2021, které je již časově vzdálené datu napadeného rozhodnutí a tudíž pro posouzení k uvedenému datu nevalidní. PK MPSV je schopna posoudit aktuální zdravotní stav žalobkyně na základě doloženého vyšetření, nikoliv však posouzení k datu napadeného rozhodnutí.

[8] Soud se nejprve zabýval námitkou žalobkyně, že posudek o invaliditě vypracovaný lékařem ČSSZ ze dne 2. 11. 2020 nebyl zaslán právní zástupkyni žalobkyně a žalobkyně jej nemá vůbec k dispozici a nemůže se k němu relevantně vyjádřit. Toto pochybení však nepovažoval za natolik významné, aby mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jak vyplývá z doručenky založené ve správním spise, žalobkyně tento posudek osobně převzala dne 5. 11. 2020, a proto neodpovídá realitě v žalobě uvedené tvrzení, že žalobkyně tento posudek vůbec nemá k dispozici. S ohledem na to soud tuto nepokládal za podstatnou vadu řízení zakládající důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

[9] Námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí shledal krajský soud částečně důvodnou. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí zabývala námitkami žalobkyně a zohlednila, že se v jejím případě nejedná pouze o [obsahuje citlivé údaje], a že žalobkyně trpí i dalšími onemocněními včetně [obsahuje citlivé údaje]. Jen částečně však zdůvodnil své úvahy odůvodňující přijaté závěry, přičemž soud postrádal i konkretizaci omezení vyplývajících z uvedených onemocnění, v důsledku čehož žalovaná nepředložila konkrétní a vyčerpávající argumentaci oponující a vyvracející argumentaci žalobkyně. V rozhodnutí 1. stupně i v posudku, z něhož žalovaná vycházela, je uvedeno, u jakých onemocnění došlo ke stabilizaci zdravotního stavu žalobkyně a je poukázáno na [obsahuje citlivé údaje]. Žalovaná uvedla lékařské zprávy, z nichž stabilizace zdravotního stavu žalobkyně vyplývá. Není však uvedeno a odůvodněno, jaký konkrétní dopad má zmíněná stabilizace zdravotního stavu na zlepšení pracovní schopnosti žalobkyně oproti předchozímu posouzení a jakým způsobem a v jakém rozsahu se do tohoto zlepšení promítá či může promítnout zmíněná [obsahuje citlivé údaje], jež může mít za následek změnu stabilizace [obsahuje citlivé údaje]. Toto mělo být důkladně zhodnoceno zvláště v souvislosti se závěrem o snížení stupně invalidity a se současně učiněným závěrem, že není velká pravděpodobnost návratu žalobkyně k pracovnímu zařazení s využitím původní kvalifikace. Žalovaná následně v napadeném rozhodnutí neodůvodnila v tomto směru přijaté závěry a nevypořádala se s námitkou žalobkyně, že není schopna soustavné pracovní zátěže a její dlouhodobý zdravotní stav odpovídá třetímu stupni invalidity, neboť v reakci na tuto námitku se

zabývala výlučně otázkou zákonem požadované odborné způsobilosti lékaře k posuzování invalidity, tedy otázkou, jež není v této souvislosti případná. Stejně tak na námitku žalobkyně, že vydané rozhodnutí nebylo dostatečně zdůvodněno, neboť neobsahuje konkrétní informace týkající se snížení stupně invalidity, žalovaná reagovala pouze citací zákonných ustanovení týkajících se výčtu náležitostí rozhodnutí, aniž by přistoupila k doplnění odůvodnění přijatých závěrů.

[10] Posudek vypracovaný v rámci námitkového řízení obsahuje rozbor jednotlivých námitek žalobkyně i hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně, bylo-li by za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně zvoleno jiné z onemocnění, jimiž žalobkyně trpí, avšak přijaté závěry nebyly dostatečně odůvodněny. Žalovaná v posudku ze dne 27. 5. 2020 uvedla, že žalobkyně je schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě, s tím, že není velká pravděpodobnost návratu k pracovnímu zařazení s využitím původní kvalifikace. Posudek ze dne 2. 11. 2020 k tomuto uvedl, že z lékařských zpráv vyplývá, že stav žalobkyně je hodnocen jako zlepšený, i když křehký s tím, že příčina její invalidity je již delší dobu stabilizována a žalobkyně je schopna pracovat s určitým omezením v oboru středoškolsky vzdělané účetní, pro který je vzdělána a má pro něj příslušnou praxi, či pro pracovní činnost jako takovou. Tato omezení však nejsou nijak konkretizována, stejně tak jako jejich konkrétní dopad na pracovní schopnost žalobkyně. Lékařské zprávy, z nichž bylo při posouzení vycházeno, neprokazují tvrzení žalobkyně, že se v jejím případě rozhodně nejedná o stabilizovaný stav, ale dávají za pravdu žalované, která stabilizaci zdravotního stavu konstatuje. Žalovaná se však dostačujícím způsobem nevypořádala s konkrétním vlivem této stabilizace na pracovní schopnost žalobkyně. [obsahuje citlivé údaje] nález [obsahuje citlivé údaje] hovoří o [obsahuje citlivé údaje] žalobkyně a zlepšených laboratorních výsledcích s tím, že se žalobkyně cítí být celkově stabilnější. Jak vyplývá z posudků i rozhodnutí, tento nález byl, stejně tak jako všechny ostatní nálezy, zohledněn, avšak není konkrétně rozveden vliv [obsahuje citlivé údaje] na pracovní schopnosti žalobkyně, byť je z posudku i napadeného rozhodnutí zřejmé, že [obsahuje citlivé údaje] byla při posouzení brána v potaz. V posudcích i v odůvodnění rozhodnutí absentuje odůvodnění, na základě jaké konkrétní skutečnosti žalovaná dospěla k závěru o existenci a konkrétní oblasti adaptace žalobkyně na daný zdravotní stav a jaký má tato adaptace konkrétní vliv na zlepšení její pracovní schopnosti.

[11] Soud námitku, že zdravotní omezení snižují pracovní schopnost žalobkyně podstatně větším způsobem než je 60 %, a to o 70 % a více neshledal důvodnou. Z posudku z 2. 11. 2020 i ze samotných lékařských nálezů nevyplývá, že by žalobkyně trpěla [obsahuje citlivé údaje]. Operace [obsahuje citlivé údaje] je skutečností mající vliv pouze na dočasnou pracovní neschopnost a nejedná se o nálezy vztažené k invalidizující diagnóze, jak vyplývá i z posudku ze dne 19. 11. 2021, a z tohoto důvodu tato skutečnost nemohla mít vliv na hodnocení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. [obsahuje citlivé údaje] v období před datem vydání napadeného rozhodnutí se nebylo možno vyjádřit, neboť žádný lékařský nález vztažený k základnímu invalidizujícímu [obsahuje citlivé údaje] v době předcházející napadenému rozhodnutí nebyl v době posouzení, a není ani nyní, dostupný. S ohledem na závěry vyslovené v posudku PK MPSV měl krajský soud za prokázané, že v rámci kontrolní prohlídky 26. 5. 2020 i v rámci návazného námitkového ani soudního řízení nebyl doložen žádný odborný nález objektivizující funkční stav z hlediska invalidizující diagnózy, jenž by měl za důsledek změnu rozhodnutí ČSSZ, kterým byl stupeň invalidity snížen. Jediné nálezy, jimiž žalobkyně doložila pro rozhodnutí nezbytné vyšetření, jsou datovány dnem 4. 5. 2021, což je datum časově příliš vzdálené datu vydání napadeného rozhodnutí, a tudíž je nelze pro posouzení invalidity žalobkyně k tomuto datu použít a vycházet z nich.

pokračování

[12] Žalovaná dostatečným a vyčerpávajícím způsobem nepřezkoumala rozhodnutí I. stupně napadené námitkami žalobkyně. Jen takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a v tomto případě především přesvědčivosti, může být stěžejním důkazem. Závěr žalované nebyl v důsledku nedostatků lékařského posouzení zdravotního stavu žalobkyně dostatečně odůvodněný.

II. Obsah kasační stížnosti

[13] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalovaná (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost. Namítla předně nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Navzdory tomu, že oba posudky PK MPSV vyslovily, že nelze provést posouzení zdravotního stavu kvůli údajně chybějící zdravotní dokumentaci vztahené k dosavadní invalidizující diagnóze, totiž shledal krajský soud tyto posudky vyhovující, aniž by si vyžádal srovnávací posudek jiné komise MPSV. Krajský soud pak rezignoval na zdůvodnění, proč neprovedl další důkazy.

[14] Rozhodnutí správních orgánů nejsou nepřezkoumatelná, z obou rozhodnutí je naprosto zjevné, jak a proč stěžovatelka ve věci rozhodla. Ačkoli žádné ze stěžejních žalobních výtek krajský soud nepřítal, současně uzavřel, že stěžovatelka nikoliv zcela dostatečným způsobem přezkoumala prvostupňové rozhodnutí. Posudek ze dne 2. 11. 2020 coby podklad napadeného rozhodnutí dává vyčerpávající odpověď na otázku vymezenou v § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Z rekapitulace posudku je patrné, že posudková lékařka stěžovatelky se vypořádala se všemi relevantními skutečnostmi i tvrzenými limitacemi. Podrobně vysvětlila, proč nemá podmínky subsumpce utrpěných obtíží pod položku [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity za splněné. Posudkově záročitelné okolnosti coby impulz k aktivaci § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity očividně zjištěny nebyly, představy soudu o náležitém odůvodnění příslušné pasáže vyznívají nepřilíš racionálně a účelně. Dopad dominantního postižení na profesní uplatnění žalobkyně pozornosti též neušel, na možné zařazení je výslovně poukázáno. Stanovení konkrétních zaměstnání není úloha stěžovatelky, omezení absolutně eliminující pracovní zařazení přítomna u žalobkyně nebyla. Měl-li soud na mysli nutnou součást posudku ve smyslu § 7 písm. f) bod 6 vyhlášky o posuzování invalidity, netýká se to pojednávané situace.

[15] Nelze souhlasit s tvrzením PK MPSV, že v rámci kontrolní lékařské prohlídky ani během námitkového řízení nebyl doložen žádný odborný nálezný objektivizující funkční stav z hlediska invalidizující diagnózy, neboť posudkoví lékaři disponovali jak zprávou praktické lékařky ze 7. 5. 2020, tak i záznamy ze dvou interních vyšetření ze dne 20. 9. 2019 a ze dne 6. 1. 2020, dokumentujícími po stránce [obsahuje citlivé údaje] stabilizovaný stav, což PK MPSV neguje. Zavázal-li krajský soud stěžovatelku, aby své domnělé chyby napravila doplněním posudkového zhodnocení, ale zrušil současně prvoinstanční rozhodnutí, nemůže stěžovatelka obdržené pokyny vnímat jinak, než jako konglomerát písemných vyhotovení různých rozhodnutí dotýkajících se odchylných skutkových dějů. Nároky soudu stran reklasifikace pracovní schopnosti žalobkyně vzhledem k dřívějšímu posouzení nerespektují platnou právní úpravu. Úkol lékařské posudkové služby nezáleží v prokazování zlepšení zdravotního stavu jedince.

[16] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatelku v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná

zaměstnankyně s vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu zejména z důvodu nepřezkoumatelnosti, kterou spatřuje v absenci zdůvodnění, proč krajský soud neprovedl další důkazy, zejména proč vzhledem k chybějící zdravotní dokumentaci nevyžádal další posudek od PK MPSV.

[20] Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v určitých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33).

[21] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v tomto ohledu nelze považovat napadený rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud vystihl podstatu věci, řádně vypořádal veškeré žalobní námitky, podrobně zhodnotil tvrzení jak žalobkyně, tak stěžovatelky. Krajskému soudu nelze vytýkat, že nevyžádal další důkazy v podobě dodatečného posudku od PK MPSV, za situace kdy měl k dispozici již dva posudky od PK MPSV, a to ze dne 18. 8. 2021 a ze dne 19. 11. 2021. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku, tyto posudky měl krajský soud za úplné a přesvědčivé (k tomu viz např. rozsudek NSS ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016 - 29), nebyl tedy důvod k vyžádání dalšího posudku. Na věci přitom nic nemění skutečnost, že PK MPSV nemohla komplexně posoudit zdravotní stav v důsledku chybějící zdravotní dokumentace (viz dále).

[22] Kasační soud se dále zabýval zbylou kasační argumentací spočívající v nesouhlasu s posouzením rozhodnutí správních orgánů jako nepřezkoumatelných.

[23] Nejvyšší správní soud předesílá, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a zachované pracovní schopnosti pojištěnce, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek, který se zpracovává v řízení o žalobě proti rozhodnutí o invalidním důchodu, lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédně k potížím udávaným žalobcem

pokračování

a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).

[24] Výše rekapitulované posudky PK MPSV ze dne 18. 8. 2021 a ze dne 19. 11. 2021 dle Nejvyššího správního soudu splňují uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku, a lze z nich tudíž při zjišťování skutkového stavu vycházet. V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení zohlednila veškerou dostupnou zdravotní dokumentaci a vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně jako [obsahuje citlivé údaje], vzhledem k chybějící zdravotní dokumentaci, však posudková komise nebyla schopna posoudit zdravotní stav žalobkyně k datu napadeného rozhodnutí (tj. 20. 11. 2020).

[25] Stěžovatelka rozporovala závěry PK MPSV stran absence odborného nálezu objektivizujícího funkční stav žalobkyně z hlediska invalidizující diagnózy. Posudkoví lékaři měli disponovat zprávou praktické lékařky ze 7. 5. 2020, tak i záznamy ze dvou interních vyšetření ze dne 20. 9. 2019 a ze dne 6. 1. 2020, dokumentujícími po stránce [obsahuje citlivé údaje] stabilizovaný stav. PK MPSV tyto zprávy vzala v potaz (i když stěžovatelka tvrdila opak, viz s. 3 a 4 posudku PK MPSV ze dne 18. 8. 2021). Zdravotní dokumentace, tedy včetně stěžovatelkou připomínaných zpráv, nevypovídala dle PK MPSV ničeho [obsahuje citlivé údaje] v podobě [obsahuje citlivé údaje] skóre, nebylo k dispozici ani recentní [obsahuje citlivé údaje], které by odhalilo případný [obsahuje citlivé údaje] a posoudilo stav [obsahuje citlivé údaje]. Stěžovatelka, resp. její posudkoví lékaři, tak dle závěrů PK MPSV postrádali zásadní zdravotní dokumentaci k vyslovení závěrů stran pracovní schopnosti stěžovatelky, tak jak vyžaduje § 8 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

[26] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledal rozhodnutí stěžovatelky nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Napadené rozhodnutí předně postrádá řádné odůvodnění závěrů stran stabilizace zdravotního stavu žalobkyně a jejího vlivu na pracovní schopnost žalobkyně. Ačkoli stěžovatelka v napadeném rozhodnutí uvádí, že zdravotní stav žalobkyně je již delší dobu stabilizován a tato je schopna pracovat s určitým omezením v oboru, pro který je vzdělána či pro něj má příslušnou praxi (účetní, viz s. 6 napadeného rozhodnutí), současně nijak blíže nerozvádí jí zmíněná omezení. Nutno podotknout, že posudek ze dne 25. 7. 2020 ve vztahu k pracovnímu zařazení žalobkyně výslovně uvádí, že není velká pravděpodobnost návratu k pracovnímu zařazení s využitím původní kvalifikace. Pokud pak posudek ze dne 2. 11. 2020 hovoří o tom, že je žalobkyně vzhledem ke stabilizaci zdravotního stavu schopna pracovat s určitým omezením v oboru, tím spíše měl vysvětlit, z jakých důvodů dospěl k odlišným závěrům od předcházejícího posudku, resp. prvostupňového rozhodnutí. V tomto smyslu je nutno spatřovat nedostatky též v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, neboť se mělo vypořádat s v posudku uvedenou skutečností ohledně nízké pravděpodobnosti návratu k pracovnímu zařazení s využitím původní kvalifikace, zejména s ohledem na jím přijatý závěr ohledně snížení výše invalidního důchodu. Úloha stěžovatelky jistě nespočívá ve stanovení konkrétních zaměstnání, ke kterým je žalobkyně způsobilá, to ji však nezabavuje povinnosti svá rozhodnutí řádně odůvodnit a vysvětlit jí přijaté závěry stran způsobilosti žalobkyně k pracovní činnosti. V tomto ohledu je tedy nutno přisvědčit krajskému soudu, který postrádal řádné odůvodnění závěrů stěžovatelky ohledně schopnosti žalobkyně pracovat v oboru, pro který je vzdělána. Tento požadavek na řádné zdůvodnění nesouvisí se skutečností, že se na souzenou situaci nevztahuje požadavek ve smyslu § 7 písm. f) bod 6. vyhlášky o posuzování invalidity, jak namítá stěžovatelka.

[27] Stěžovatelka dále nedostatečně odůvodnila své závěry stran stabilizace zdravotního stavu a jejího vlivu na pracovní schopnost žalobkyně zejména s ohledem na v napadeném rozhodnutí výslovně zmiňovanou [obsahuje citlivé údaje] žalobkyně a [obsahuje citlivé údaje]. Jak například uvedla v lékařské zprávě [obsahuje citlivé údaje] stav žalobkyně je aktuálně vcelku stabilní, byť tato [obsahuje citlivé údaje], a proto nezaručuje ani neumožňuje změnu pracovního potenciálu ve smyslu zlepšení. Obecně se sice lze ztotožnit se stěžovatelkou, že důvodem změny stupně invalidity nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale i jeho stabilizace, jež ve spojení s adaptací na situaci vyvolanou např. zdravotním postižením může vést k obnovení pracovní schopnosti ve vymezeném rozsahu (viz s. 5 - 6 napadeného rozhodnutí). Stěžovatelka však v napadeném rozhodnutí nevysvětlila, na základě jakých skutečností dospěla k závěru o existenci adaptace žalobkyně na daný zdravotní stav a jaký má tato adaptace konkrétní vliv na zlepšení její pracovní schopnosti, což ve spojení s výše naznačenými přetrvávajícími zdravotními obtížemi způsobuje nepřezkoumatelnost závěrů ohledně stabilizace zdravotního stavu žalobkyně.

[28] Nejvyšší správní soud přitakal krajskému soudu též v tom, že stěžovatelka nedostatečně vypořádala námitky žalobkyně, že není schopna soustavné pracovní zátěže a její dlouhodobý zdravotní stav odpovídá třetímu stupni invalidity. V reakci na tato tvrzení pouze uvedla, že podstatnou otázkou při zkoumání posudku lékaře OSSZ jakožto důkazu ve správním řízení je otázka odborné způsobilosti lékaře k posuzování invalidity (viz s. 6 napadeného rozhodnutí), tedy nijak konkrétně námitky stěžovatelky nezohlednila. Stěžovatelka pak nedostatečně reagovala též na námitku žalobkyně, že prvostupňové rozhodnutí neobsahuje konkrétní informace týkající se snížení stupně invalidity, neboť pouze citovala zákonné ustanovení týkající se obsahových náležitostí rozhodnutí o invalidním důchodu, aniž by však přistoupila k doplnění odůvodnění přijatých závěrů, či alespoň konkrétně zdůvodnila, proč prvostupňové rozhodnutí i přes předmětnou námitku žalobkyně ob stojí. Kasační soud však současně musí ve světle námitky stěžovatelky korigovat závěry krajského soudu ohledně nutnosti zdůvodnění, z jakého konkrétního důvodu bylo či nebylo přihlédnuto k § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity, neboť tyto vyplývají z odůvodnění napadeného rozhodnutí (být velmi stručně, na s. 4 - 5 napadeného rozhodnutí). Tato skutečnost však ničeho nemění na výše uvedených závěrech.

[29] Vzhledem k výše uvedenému neobstojí tvrzení stěžovatelky, že se posudková lékařka stěžovatelky vypořádala se všemi relevantními skutečnostmi i tvrzenými limitacemi. Krajský soud přiléhavě vysvětlil, v čem spočívají nedostatky rozhodnutí stěžovatelky, jakož i posudků, které byly jejich podkladem. Napadené rozhodnutí ani prvostupňové rozhodnutí nevyhovují kritériím přezkoumatelnosti správních rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91), a krajský soud tudíž postupoval správně, pokud je zrušil. Svůj postup řádně v intencích výše citované judikatury vysvětlil. Z odůvodnění napadeného rozsudku současně vyplývá, jaké argumentaci žalobkyně krajský soud přisvědčil a kterou naopak shledal nedůvodnou. Úkolem lékařské posudkové služby jistě není prokazovat zlepšení zdravotního stavu posuzovaného, což krajský soud ani netvrdil, jejím úkolem však je určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles jeho pracovní schopnosti (§ 2 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž musí takto přijaté závěry řádně odůvodnit a opřít o příslušnou lékařskou dokumentaci. Na újmu zákonnosti napadeného rozsudku není ani skutečnost, že v určitých aspektech shledal krajský soud napadené rozhodnutí zákonným, v jiných však naopak shledal postup stěžovatelky nesprávným.

[30] Krajský soud současně postupoval správně, pokud zrušil též prvostupňové rozhodnutí, neboť pro takový postup nastaly v souzené věci podmínky. Jak v napadeném rozhodnutí,

pokračování

tak v rozhodnutí I. stupně byly shledány zásadní nedostatky v jejich odůvodnění a navíc v řízení před stěžovatelkou absentoval odborný nález objektivizující funkční stav z hlediska invalidizující diagnózy. Vzhledem k tomu pak ani nebylo možné blíže hodnotit správnost posouzení zdravotního stavu žalobkyně stěžovatelkou.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelkou uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud tedy dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[32] Zároveň soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení ve věcech důchodového pojištění nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalobkyni pak v rámci řízení o kasační stížnosti žádné uplatnitelné náklady nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu